

Hodnocení
rigorózní práce pana Mgr. Romana Winklera

Právní problematika obchodního bankovníctví

Pan Mgr. Palla si za téma své rigorózní práce vybral problematiku obchodního bankovníctví se zaměřením na bankovní systém, bankovní obchody, bankovní dohled, nucenou správu a celkovou harmonizaci českého práva s právem EU.

V první části, Úvodu, autor zdůvodnil pojetí své práce, které vymezil jako snahu rozebrat nejdůležitější oblasti v problematice bankovníctví a dokumentovat je na příkladu Československé obchodní banky.

Ve druhé části, nazvané Bankovní systém, autor stručně definuje bankovní systém jako souhrn všech bank v určité zemi a vzájemné vazby mezi nimi.

Třetí část, ČNB, věnuje autor postavení České národní banky. Nejprve se zabývá historickým vývojem po r. 1918. Následně rozebírá funkce, které ČNB plní. Dochází k závěru, že Česká národní banka nese plnou odpovědnost vůči státu za kvalitu měny, dlouhodobou cenovou stabilitu a kupní sílu peněz.

Ve čtvrté části autor vymezuje Základní funkce obchodní banky. V úvodní pasáži se zabývá problematikou udělení licence k podnikatelské činnosti banky, a to včetně problematiky tzv. jednotné licence v rámci Evropské unie. Dále se stručně věnuje problematice povolovací činnosti ČNB, resp. oznamovací povinnosti bank ve vztahu k ČNB. Kriticky rozebírá oprávnění ČNB odebrat bankovní licenci.

Pátou část autor nazval Obchodní bankovníctví. Podle služeb, které banky poskytují svým klientům, autor rozlišuje universální obchodní banky a specializované banky.

V šesté části autor velmi stručně nastiňuje Organizační a řídicí strukturu banky.

V sedmé části, Bankovní obchody, dochází autor k závěru, že banky plní v ekonomice tři hlavní funkce, a to nákup a prodej kapitálu, zajištění platebního styku a obchody s cennými papíry. Dále se v této části věnuje klasifikaci a rozboru jednotlivých bankovních obchodů, které člení na aktivní (úvěry), pasivní (vklady a emise bankovních dluhopisů) a neutrální (zprostředkování platebního styku, devizové obchody, směnářské obchody, depotní obchody). Tuto část autor uzavírá konstatováním, že v oblasti bankovních služeb přetrvává na našem trhu určitý konservatismus, kterého banky otevřeně zneužívají a neustále zvyšují platby. Důvod, proč se více nerozšířilo využívání služeb bank v zahraničí, tkví podle autora ve vysokých poplatcích za mezinárodní platby.

Osmou část rigorózní práce věnoval autor Bankovnímu dohledu. Rozebírá zde jednotlivé etapy vývoje bankovního dohledu od r. 1991 do současnosti. Bankovní dohled definuje jako dozor nad dodržováním pravidel regulujících činnost bank a vyvozování důsledků z jejich porušení. Pojednání o pravomocích bankovního dohledu doplňuje polemikou s anonymním autorem článku na internetu. Polemika není rozsáhlá, nicméně ve vědecké práci bych očekával spíše polemiku s odbornou literaturou než s anonymním laikem. Do této části autor dále zařadil vysvětlení pravidel obezřetného podnikání, z nichž podrobně rozebírá zejména kapitálovou přiměřenost. Další část je věnována metodám bankovního dohledu a Fondu pojištění vkladů. Na závěr rozboru bankovního dohledu autor zařadil převzetí IPB ČSOB. V rámci tohoto příkladu rozebírá i alternativní řešení, a to řešení vlastními silami akcionářů, řešení s pomocí státu a odejmutí povolení působit jako banka s následným prohlášením konkursu.

Devátou část autor věnoval Problematice nucené správy bank. Tato část je zpracována poměrně komplexně a podrobně. Po stručném nástinu historického vývoje autor rozebírá teoretickou koncepci nucené správy, kdy konstatuje, že nucená správa má charakter opatření jednak sankčního, jednak nápravného. V rámci rozboru důvodů pro zavedení nucené správy autor kritizuje, že zákon o bankách nestanoví kritéria, která by byla pro ČNB při zavádění institutu nucené správy bezpodmínečně závazná. Dále se autor zabývá procesními otázkami spojenými s nucenou správou. Mgr. Winkler rozebírá velmi podrobně úlohu nuceného správce. Dochází k závěru, že je orgánem banky sui generis, nejedná se o statutární orgán banky, přestože nucený správce vykonává jeho pravomoci. Na závěr pojednání o nucené správě autor zařadil úvahy de lege ferenda.

V desáté části práce autor shrnuje závěry, k nimž při zpracování zvoleného tématu dospěl.

Rigorózní práce je zpracována na velmi dobré úrovni. Autor se snažil o komplexní postížení celého zvoleného tématu. Místy má však práce dost popisný charakter, uvítal bych rovněž event. srovnání tuzemské právní úpravy s právní úpravou v některých evropských zemích.

Citace odborné literatury odpovídá zvyklostem vědecké práce.

Přes drobné nedostatky, které jsem autorovi vytkl, doporučuji tuto práci k ústní obhajobě.

V Praze dne 2.5.2008

JUDr. Petr Novotný